

Procedura w zakresie Ewakuacji osób ze szczególnymi potrzebami

1. W przypadku ogłoszenia ewakuacji, za bezpieczne dotarcie osoby ze szczególnymi potrzebami do wyznaczonego punktu zbiórki poza strefę zagrożenia odpowiada Kierownik obiektu lub upoważniony pracownik, będący w bezpośrednim kontakcie z tą osobą.
2. W uzasadnionych sytuacjach, w szczególności dotyczących osób ze szczególnymi potrzebami, ewakuacja może być przeprowadzona etapami:
  - 2.1. **etap I** polega na przemieszczeniu do miejsca bezpiecznego oczekiwania na ewakuację oraz skutecznym poinformowaniu osób odpowiedzialnych za ewakuację o oczekujących na pomoc osobach,
  - 2.2. **etap II** polega na udzieleniu pomocy w ewakuacji przez właściwe osoby (np. przeszkolone w zakresie stosowania sprzętu ewakuacyjnego takiego jak krzeselka ewakuacyjne) lub profesjonalne służby ratownicze.
3. Personel obiektu, czyli pracownicy dziekanatów, administracji, obsługa techniczna budynków oraz nauczyciele akademicy po ogłoszeniu sygnału alarmowego zobowiązani są do:
  - 3.1. przerywania wykonywanych czynności lub zajęć dydaktycznych,
  - 3.2. wyjścia z pomieszczeń i sal wykładowych oraz koordynowania wyjścia pozostałych osób (m.in. współpracowników lub studentów),
  - 3.3. kierowania się do najbliższej klatki schodowej oraz wyjścia z obiektu i ustawienia się w miejscu zbiórki,
  - 3.4. stosowania się do poleceń osób kierujących ewakuacją.
4. Kierownicy jednostek lub wykładowcy w momencie ogłoszenia ewakuacji:
  - 4.1. wykonują działania związane z organizacją wyjścia z pomieszczeń biura lub sali wykładowej,
  - 4.2. w sposób spokojny i nie budzący paniki koordynują opuszczenie pomieszczeń przez pozostałe osoby,
  - 4.3. wspomagają organizację ewakuacji osób ze szczególnymi potrzebami poprzez:
    - 4.3.1. indywidualne poinformowanie tych osób o konieczności ewakuacji,
    - 4.3.2. określenie potrzeb tych osób w zakresie ewakuacji,
    - 4.3.3. skuteczne przekazanie informacji osobom kierującym ewakuacją o osobach ze szczególnymi potrzebami oczekujących na pomoc w ewakuacji,
    - 4.3.4. w razie możliwości osobiste udzielenie pomocy w ewakuacji lub przemieszczeniu, lub skoordynowanie udzielenia takiej pomocy, lub wskazanie i pomoc w dotarciu do miejsca bezpiecznego oczekiwania na ewakuację od osób kierujących ewakuacją lub profesjonalnych służb ratowniczych.

Sposoby zachowania i postępowania pracowników w przypadku ewakuacji osób ze szczególnymi potrzebami:

- 1. Wskazówki dotyczące ewakuacji osób z niepełnosprawnością ruchową:**
  - 1.1.** jeśli nie wiesz jak pomóc zapytaj, zanim zaczniesz pomagać, komunikuj swoje zamiary,
  - 1.2.** możesz użyć sprzętu ewakuacyjnego (np. krzesła ewakuacyjne), jeśli znajduje się w budynku – informacje dotyczące położenia sprzętu oraz jego używania są elementem obowiązkowych szkoleń w zakresie ewakuacji,
  - 1.3.** w sytuacji, gdy nie ma możliwości ewakuowania osoby do punktu zbiórki na zewnątrz budynku, pomóż jej dotrzeć do miejsca bezpiecznego oczekiwania na ewakuację i jak najszybciej powiadom kierującego ewakuacją oraz służby ratownicze. Miejscem bezpiecznego oczekiwania może być miejsce w oddzielnej strefie pożarowej, położonej w kierunku przeciwnym do miejsca rozprzestrzeniania się zagrożenia. Wskazówek w zakresie wyboru miejsca mogą udzielić osoby kierujące ewakuacją. Informacje o tym gdzie znajdują się takie miejsca są przekazywane w trakcie obowiązkowych szkoleń w zakresie bhp.
- 2. Wskazówki dotyczące ewakuacji osób z niepełnosprawnością wzroku:**
  - 2.1.** jeśli nie wiesz jak pomóc zapytaj, zanim zaczniesz pomagać, komunikuj swoje zamiary,
  - 2.2.** zanim nawiądziesz kontakt fizyczny, uprzedź o tym osoby niewidome lub słabowidzące: wypowiedz swoje imię i poinformuj o zaistniałej sytuacji i konieczności ewakuacji,
  - 2.3.** chcąc poprowadzić osobę niewidomą lub słabowidzącą do punktu zbiórki, zaproponuj jej swoje ramię lub łokieć (osoba niewidoma lub słabowidząca chwyta rękę tuż nad łokciem), zamiast chwytać ją za rękę. Nie chwytaj ani nie ciągnij za rękę osoby niewidomej lub słabowidzącej. Prowadź tak, aby podążała pół kroku za Tobą,
  - 2.4.** jeśli musisz przejść przez wąski korytarz lub tłum ludzi poinformuj prowadzoną przez siebie osobę o takiej konieczności, a następnie poinstruuuj, aby ta osoba szła za Tobą, trzymając rękę na twoim ramieniu lub tuż pod łokciem,
  - 2.5.** prowadząc osobę niewidomą lub słabowidzącą opisuj otoczenie i wskazuj przeszkody, używając informacji zrozumiałych w sposób bezwzrokowy, np. skręt w lewo, schody w dół. Ostrzegaj przed każdą przeszkodą lub zmianą sposobu przemieszczania się (np. aby w razie potrzeby, osoba którą prowadzisz przesunęła się lub pochyliła),
  - 2.6.** w sytuacji nagłego niebezpieczeństwa natychmiast ostrzegaj osobę niewidomą lub słabowidzącą wydając krótkie, zrozumiałe polecenia, (np. stój, pochyl się) po czym wyjaśnij sytuację;
- 3. Wskazówki dotyczące ewakuacji osób głuchych i osób z niepełnosprawnością słuchu:**
  - 3.1.** skutecznie poinformuj osobę głuchą o konieczności ewakuacji – sam dźwiękowy sygnał ostrzegawczy może nie zostać odebrany,
  - 3.2.** w razie potrzeby zwróć uwagę osoby głuchej dotykając jej ramienia,
  - 3.3.** jeśli masz możliwość zapisz informację (np. na telefonie, na kartce, na tablicy w sali) – komunikat powinien być krótki, zrozumiały np. pożar – opuść budynek, pożar – idź za mną. Dla części osób głuchych zrozumiały będzie komunikat odczytany z ruchu ust

– użyj tej formy komunikacji tylko, gdy masz pewność, że zostanie ona właściwie zrozumiana;

4. Wskazówki dotyczące ewakuacji osób z problemami natury psychologicznej:

- 4.1.** traktuj każdą osobę jako indywidualną jednostkę,
- 4.2.** zapewnij o chęci udzielenia jej pomocy; formułuj komunikaty w sposób spokojny i zrozumiały,
- 4.3.** w sytuacji ataku panicznego lęku odwróć uwagę, zadawaj pytania, poinformuj o podejmowanych czynnościach, pomóż osobie zapanować nad oddechem np. poprzez głośne liczenie lub oddychanie do papierowej torebki.

Wskazówki dotyczące przebiegu ewakuacji osób ze szczególnymi potrzebami:

- 1. Podczas ewakuacji osób ze szczególnymi potrzebami należy kierować się zgodnie ze znakami ewakuacyjnymi do wyjść ewakuacyjnych prowadzących na zewnątrz obiektu, należy jednak pamiętać, żeby wybrać drogę najbezpieczniejszą, a nie najkrótszą,
- 2. Przy silnym zadymieniu dróg ewakuacyjnych należy poruszać się w pozycji pochylonej, starając się trzymać głowę jak najniżej, ze względu na mniejsze zadymienie panujące w dolnych partiach pomieszczeń. Usta i drogi oddechowe należy w miarę możliwości zasłonić chustką nasiąkniętą wodą, co ułatwi oddychanie. Podczas przemieszczania się przez mocno zadymione odcinki dróg ewakuacyjnych należy poruszać się wzdłuż ścian, by nie stracić orientacji co do kierunku ruchu,
- 3. Do celów ewakuacyjnych przy silnym zadymieniu należy wykorzystać otwory okienne;
- 4. Jeżeli droga ciągami komunikacyjnymi (korytarze, klatki schodowe) może być niebezpieczna z powodu m.in. dużego zadymienia lub wysokiej temperatury osoby ze szczególnymi potrzebami należy przeprowadzić do miejsca bezpiecznego oczekiwania na ewakuację (I etap w ewakuacji etapowej). Jako miejsce oczekiwania należy wybrać pomieszczenie najbardziej oddalone od miejsca zagrożenia w kierunku przeciwnym do kierunku rozprzestrzeniania się zagrożenia, w szczególności położonego w oddzielnej strefie pożarowej.

WAŻNE!

- 1. Miejsce bezpiecznego oczekiwania musi zapewnić możliwość ukrycia się i bezpiecznego czekania na pomoc straży pożarnej lub służb ratowniczych. Jeśli warunki na to pozwalają, wybór miejsca oczekiwania należy skonsultować z osobami kierującymi ewakuacją.
- 2. Warunkiem skutecznej ewakuacji etapowej jest skuteczne i osobiste poinformowanie osób kierujących ewakuacją oraz służb ratowniczych o osobach oczekujących na pomoc w ewakuacji.
- 3. Podczas szukania schronienia należy zwrócić uwagę na to, co jest za oknami, ponieważ przybyłe służby ratownicze muszą mieć możliwość podjechania pod okna budynku samochodami wyposażonymi w wysokościowy sprzęt ratowniczy, dzięki któremu ewakuacja osób ze szczególnymi potrzebami będzie możliwa w przypadku odcięcia drogi bezpiecznej ewakuacji.

4. Osoby niepełnosprawne ruchowo oraz osoby, których ewakuacja wymaga przenoszenia, należy ewakuować przenosząc je na rękach, krzesłach, wózkach, kocach lub innym sprzęcie przeznaczonym do ewakuacji tylko w sytuacji bezwzględnej konieczności oraz pod warunkiem, że osoby pomagające posiadają odpowiednie umiejętności (np. w zakresie bezpiecznych technik przenoszenia) oraz możliwości fizyczne. Nieumiejętna próba udzielenia pomocy może doprowadzić do upadku osoby ewakuowanej lub własnej kontuzji.

Wskazówki dotyczące działań przygotowawczych na sytuację ewakuacji osób ze szczególnymi potrzebami oraz informacje ogólne:

1. Osobami ze szczególnymi potrzebami w zakresie ewakuacji są te osoby, które ze względu na swoją sprawność lub inne cechy nie mogą samodzielnie i sprawnie ewakuować się standardowymi drogami ewakuacji;
2. Należy pamiętać, że w sytuacji ewakuacji nie będzie możliwe korzystanie z wind. Ewakuacja z wyższych kondygnacji będzie zatem wymagała przemieszczania się klatkami schodowymi;
3. Kierownicy jednostek mieszczących się w budynku oraz kierownicy jednostek dydaktycznych korzystający z sal mieszczących się w tym budynku, powinni informować Kierownika budynku o osobach ze szczególnymi potrzebami w zakresie ewakuacji, które:
  - 3.1. są pracownikami, których miejsce pracy mieści się w tym budynku,
  - 3.2. są studentami, których zajęcia zaplanowane są do odbywania się w tym budynku;
4. Informacje, o których mowa w pkt 3, powinny być przekazywane w możliwie krótkim czasie od ich pozyskania (np. po zatrudnieniu osoby ze szczególnymi potrzebami ewakuacyjnymi lub zamknięciu zapisów do grup zajęciowych w cyklu semestralnym);
5. Kierownik obiektu w odniesieniu do informacji, o których mowa w pkt 3, zobowiązany jest do:
  - 5.1. ich uwzględnienia w procedurach ewakuacji budynku;
  - 5.2. w razie potrzeby, opracowania indywidualnych planów ewakuacyjnych lub procedur służących ewakuacji i ratowaniu osób ze szczególnymi potrzebami ewakuacyjnymi;
  - 5.3. udostępniania tych informacji służbom ratowniczym w sytuacji ewakuacji;
  - 5.4. właściwego zabezpieczenia i ograniczenia dostępu do informacji mających charakter danych wrażliwych.
6. Kierownicy jednostek mieszczących się w budynku oraz kierownicy jednostek dydaktycznych korzystających z sal mieszczących się w tym budynku zobowiązani są do współpracy z Kierownikiem obiektu w zakresie działań dotyczących przygotowania oraz postępowania w sytuacji ewakuacji.
7. Kierownicy obiektów w konsultacji z Głównym Specjalistą ds. bhp, Inspektorem ds. ppoż. Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie powinni na każdej kondygnacji wyznaczyć potencjalne miejsca bezpiecznego oczekiwania na ewakuację (np. wydzielonych pożarowo klatek schodowych, miejsc znajdujących się w oddzielnych strefach pożarowych). Informacje te należy włączyć do Instrukcji bezpieczeństwa pożarowego, nanieść na plany ewakuacyjne budynku oraz włączyć w obowiązkowe instruktaże w zakresie procedur ewakuacji w budynku.

8. Kierownicy obiektów w konsultacji z Głównym Specjalistą ds. bhp, Inspektorem ds. ppoż. Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie oraz Biurem Wsparcia i Dostępności Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie powinni zaplanować wyposażenie oraz miejsce umieszczenia w budynku sprzętu ewakuacyjnego takiego jak np. krzeselka ewakuacyjne. Informacje w zakresie używania tego sprzętu, w sytuacji ewakuacji, należy włączyć w obowiązkowe instruktaże w zakresie procedur ewakuacji w budynku.
9. Kierownicy obiektów wraz z Głównym Specjalistą ds. bhp, Inspektorem ds. ppoż. zobowiązani są do przeprowadzania instruktaży w zakresie procedur ewakuacji w budynku oraz przeprowadzania próbnych ewakuacji raz do roku. Udział w instruktażach jest obowiązkowy dla wszystkich osób wyznaczonych przez Kierownika obiektu przy współudziale Głównego Specjalisty ds. bhp, Inspektora ds. ppoż. do wspomaganie ewakuacji oraz wskazany dla wszystkich pracowników budynku i innych osób, które stale lub często przebywają w budynku. Za organizację instruktaży odpowiadają Kierownicy obiektów wraz z Głównym Specjalistą ds. bhp, Inspektorem ds. ppoż.
10. Udzielenie pomocy osobie z niepełnosprawnością, dotyczącej wejścia lub wyjścia do budynku lub jego części - jeśli w budynku funkcjonują urządzenia techniczne, służące zapewnieniu dostępności architektonicznej osobom z niepełnosprawnościami, których użycie wymaga zaangażowania pracownika obsługi budynku (takich jak m.in. platformy przyschodowe, podnośniki pionowe), kierownicy obiektów zobowiązani są do wdrożenia ewidencji każdorazowego użycia tych urządzeń.
11. Ewidencję, o której mowa w pkt 10, należy prowadzić zgodnie z następującymi warunkami:
  - 11.1. informacje z określeniem daty i czasu udzielenia pomocy przez pracownika obsługi budynku, bez danych identyfikujących osobę z niepełnosprawnością, należy każdorazowo i bez zbędnej zwłoki zapisywać w zeszytach ewidencji;
  - 11.2. zeszyt ewidencji musi być w stałym, łatwo dostępnym miejscu np. w sytuacji ogłoszenia ewakuacji, dla osób kierujących ewakuacją oraz służb ratowniczych;
  - 11.3. informacje ilościowe w zakresie udzielanej pomocy należy składać do Biura Wsparcia i Dostępności Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie, nie później niż co kwartał. Sposób zgłaszania należy uzgodnić z Pełnomocnikiem ds. osób z niepełnosprawnościami z Biura Wsparcia i Dostępności Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie;
  - 11.4. wzór ewidencji ustalany jest przez Głównego Specjalistę ds. bhp i Inspektora ds. ppoż. Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie przy współudziale Kierowników obiektów.
12. Kierownicy obiektów są zobowiązani do umieszczenia informacji dotyczących ochrony pożarowej oraz procedur związanych z ewakuacją, w widocznym miejscu przy wszystkich wejściach do budynku oraz wyjściach ewakuacyjnych. Pomocy w tym zakresie udziela Główny Specjalista ds. bhp, Inspektor ds. ppoż. Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie.
13. Kierownicy obiektów, powinni zapewnić dostępność informacji zawartych na planach ewakuacyjnych dla wszystkich użytkowników budynku, w tym dla osób ze szczególnymi potrzebami, w szczególności w formie dla nich dostępnej. Wsparcia w tym zakresie udziela Główny Specjalista ds. bhp, Inspektor ds. ppoż. Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie.